شناسنامه ماده:

	دوره	کد ماده	عنوان ماده	نوع ماده	واحد	نوع واحد	ساعات هفتگی
	کارشناسی ارشد پیوسته		اصول فقه ۱	عمومی	۲	نظری	۲

رشته	قراآت
روش تدریس	القایی
تعریف ماده	این ماده در ابتدا به عنوان مدخل یا همان مقدمه ای تمهیدی است جهت ورود به اصول فقه متکلمین (شافعیه) و در ادامه به بیان تعریف، حقیقت و اقسام ارکان حکم و همچنین ورود به بحث ادله احکام پرداخته و سپس مباحث مرتبط با حجیت و احکام " الکتاب " ، "السنة" و "الاجماع"از ادله احکام و همچنین مباحث مرتبط با دلالت الفاظ با وسعت و عمق نسبی بیشتر از مبانی فقه (متوسطه مدارس اهل سنت جنوب) در قالب آشنایی با کتاب المستصفی به عنوان یکی از ارکان سه گانه اصول فقه متکلمین که طلاب در دوران متوسطه با اسامی آنها آشنا شده اند.
اهداف ماده	۱- آمادگی جهت ورود به مباحث اصول فقه ۲- آمادگی جهت ورود به مباحث اصول فقه متکلمین ۳- آشنایی با کاربردهای اصول فقه در فضای ذهن و واقع ٤- آشنایی با کاربردهای اصول فقه در دیگر علوم ٥- آشنایی با ابواب اصول فقه متکلمین ٦- آشنایی با مباحث مرتبط با ارکان حکم ۷- آشنایی کلی با ادله احکام ۸- آشنایی با مباحث مرتبط با "الکتاب" ۹- آشنایی با مباحث مرتبط با "السنة" ۱۰- آشنایی با مباحث مرتبط با "الاجماع" ۱۱- مباحث مرتبط با دلالت الفاظ با وسعت و عمق نسبی بیشتر از مبانی فقه
دستاورد آموزشی	طالب العلم پس از گذراندن این ماده: ۱- آمادگی جهت ورود به مباحث متکلمین را متناسب با درس عمومی رشته دارد. ۲- با تاریخچه اجمالی و مناهج و مدارس مختلف اصولی پبه صورت کلی آشناست. ۳- می تواند به صورت کلی بین قواعد ذهنی و تطبیق قواعد در عالم واقع تفاوت قایل شود. ٤- ابواب اصول فقه متکلمین را به صورت کلی و کتاب المستصفی را به صورت جزئی می شناسد. ٥- آگاهی نسبی به نسبت تعریف، حقیقت و اقسام ارکان حکم دارد. ٦- مباحث کلی به نسبت ادله احکام را فرا کرفته. ۷- مباحث مرتبط با حجیت و احکام "الکتاب" را می داند. ۸- مباحث نسخ در ادامه مباحث "الکتاب" را فرا گرفته اند. ۹- مباحث مرتبط با حجیت و احکام "السنة" را می داند. ۱۰- مباحث مرتبط با حجیت و احکام "الاجماع" را می داند. ۱۱- به مباحث مرتبط با دلالت الفاظ متناسب با سرفصلها آشنایی دارند.

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تقسیمات	٪۱۰	٪۲۰	
۲	توضیح متن و درک مطلب	٪۱۰	٪۲۰	
۳	تعاریف و توضیحات	٪۱۰	٪۲۰	
۴	ادله	٪۱۵	٪٤۰	
۵	مناقشه ادله و نتیجه گیری	٪۱۰	٪۲۰	
۶	اعلام نظر شخصی	٪۵	٪۲۰	

مراجع و مصادر:

۱. المستصفى من علم الأصول، الغزالی، محمد بن محمد بن محمد (ت ۵۰۵)، تحقیق: محمد سلیمان الأشقر، تهران-نشر احسان ۱۳۸۲ هـ ش/۱٤۲٤ هـ ق.
۲. مبانی فقه، عبدالکریم محمدی.
۳. دایرة المعارف بزرگ اسلامی.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	تعریف و رسالت اصول فقه و ارتباط با بیان غریزی انسان	جزوه مدرس
۲	تاثیر ظروف بر شکل گیری ذهنیت‌های اصولی و مناهج اجتهادی قدما (اهل حدیث و اهل رای)	جزوه مدرس
۳	آشنایی با مدارس اصولی (متکلمین و فقها)	جزوه مدرس
٤	تاریخچه اصول فقه	مقاله دکتر احمد پاکتچی با عنوان اصول فقه، دایرة المعارف بزرگ اسلامی
۵	اصول فقه در فضای ذهن و عالم واقع	جزوه مدرس
٦	آشنایی ابواب اصول فقه متکلمین بر مبنای کتاب المستصفی	مرور کلی بر دو جلد کتاب المستصفی چاپ الرسالة با تحقیق اشقر
۷	تعریف و حقیقت حکم (ذاتی و عرضی)	جزوه مدرس به اضافه مرور کلی بر صفحات ۱۱۲-۱۲٦ کتاب المستصفی ج ۱
۸	اقسام احکام تکلیفی	مرور کلی بر صفحات ۱۲۷-۱۵٦ کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۹	تعریف و شروط حاکم، محکوم علیه و محکوم فیه.	مرور کلی بر صفحات ۱۵۷-۱۷٤ کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۱۰	اقسام احکام وضعی	مرور کلی بر صفحات ۱۷۵-۱۸۸ کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۱۱	اقسام ادله احکام (متفق علیه و مختلف فیه)	جزوه مدرس و صفحات ۱۸۹ و ۳۹۰ کتاب المستصفی ج ۱
۱۲	حجیت و احکام کتاب (قرآن)	جزوه مدرس و صفحه ۲۰٤ کتاب المستصفی ج ۱

۱۳	مباحث ماهوی نسخ (تعریف، ارکان، شروط، تفاوت نسخ با تخصیص، زیادت بر نص، نسخ اجماع)	مرور کلی بر صفحات ۲۰۷-۲۱۲ ، ۲۲۲-۲۲۳، ۲۳۹ ، ۲۳۱-۲۳٤ از کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۱٤	نسخ صریح و ضمنی و طرق اثبات نسخ	جزوه مدرس و مرور کلی بر کتاب المستصفی ج ۱ صفحات ۲۲٤-۲۲۵
۱۵	مباحث مقدماتی سنت (حجیت، کلیت مباحث اثبات صحت روایات و تفاوت مباحث سنت در اصول فقه وعلوم حدیث)	جزوه مدرس
۱٦	الفاظ صحابه و راویان حدیث در نقل اخبار و دلالتهای آنها	جزوه مدرس و صفحات ۲٤۷-۲۵۰ از کتاب المستصفی ج ۱
۱۷	حجیت خبر واحد و افاده آن	مرور کلی بر صفحات ۲۵۳-۲۷۲ کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۱۸	خبر واحد در ماتعم به البلوی و هرچه در قرآن بیان کافی در رابطه با آن موجود است	جزوه مدرس
۱۹	تعریف و ادله حجیت اجماع	مرور کلی بر صفحات۳۲۵-۳۳۹ کتاب المستصفی ج ۱ و تعیین پاراگرافهای اصلی بحث
۲۰	بازخوانی مباحث اجماع از کتاب مبانی فقه	کل مباحث اجماع کتاب مبانی فقه عبدالکریم محمدی
۲۱	اجماع در عصر حاضر	جزوه مدرس
۲۲	ورود به مباحث کیفیت استثمار احکام از الفاظ (منظوم، مفهوم و معقول) ورود به بحث دلالت الفاظ	صفحه ۷ کتاب المستصفی ج ۲ و توضیح با مثال برای چگونگی دلالت منظوم، مفهوم و معقول
۲۳	طرق اثبات لغت	صفحه ۱۱،۱۲و۱۳ کتاب المستصفی ج ۲ و توضیحات تکمیلی
۲٤	اسماء عرفی و شرعی	صفحات ۱۳-۱۸ کتاب المستصفی ج ۲